

35. ČLANEK

TEMA : FIŽOL V ZRNJU IN SOJA

Soja se grmičasto razrašča in ima ovalna semena v stroku, ki je užiten. Te stroke lahko posušimo, olupimo in jemo zrnje. Soja je enoletnica, ki je zelo občutljiva na mraz. Da stroki in seme dozori je potrebno toplo vreme. Soja vsebuje med stročnicami največ beljakovin. Zgodnja sorta je marija, dozori pa tudi sorta ljubica.

Soja najbolje uspeva v rodovitni zemlji, ki dobro prepušča vlago, na sončni in topli legi. V hladni in vlažni zemlji ne uspeva, zato s setvijo odlašamo, dokler niso tla dovolj topla in suha. Tla morajo biti nevtralne reakcije (ph). Zemljo gnojimo z NPK gnojilom, ki ga potresemo teden ali dva pred setvijo. Kasneje dognojevanje ni potrebno.

V 5 cm globoke jarčke sejemo maja, ki se zemlja že ogreje, ne smemo pa sejati v mrzlo in vlažno zemljo. Razdalja med posameznimi semeni naj bo 5 do 10 cm, med vrstami pa 45 cm. Pred setvijo zalijemo dno jarčka zato, zagotovimo dovolj vlage za kalitev. Miši lahko izkopljejo in pojedjo seme. Odženemo pa jih lahko na tak način, da pomočimo seme v parafin, preden ga posejemo. Okoli rastlin stalno okopavamo, da se ne razraste plevel. Pozneje lahko rast plevela zavremo, če zemljo pokrijemo s šoto, slamo ali kompostom. V suhem vremenu moramo rastline redno zalivati.

Sojine stroke lahko trgamo še zelene, in jih pojemo cele. Lahko pa jih tako kot pri fižolu, pustimo za zrno-da dozori in se posušijo, suhe stroke pa kasneje oluščimo. V lepi jeseni, stroki porumenijo in se posušijo kar na rastlini. Vendar je običajno potrebno izpuliti vso rastlino in jo obesiti na suho mesto. Če so stroki mokri, lahko zgrijejo ali pa splesnijo.

Rastline, ki jih napadajo uši in fižolova pršica, škropimo s posebnimi pripravki. Če se pojavi mastna pegavost je treba rastline zažgati, ker te bolezni ni mogoče zatreti. Zoreče stroke in seme lahko napade siva plesen, posebno v vlažnem vremenu.

Shranimo jih tako, da oluščimo in zrnje razprostremo po časopisnem papirju v hladnem prostoru, da se popolnoma posuši. Nato pa ga pospravimo v platneno vrečo.

VIR: knjiga Pridelovanje vrtnin, Tony Biggs, založba Kmečki glas, 1986